Թ. ՏԱՐԻ 2446 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 12 ԱՐԵԳ 4384 19 ՄԱՐՏ 1892 3 ՐԱՄԱԶԱՆ 1309 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱ.ՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱ.ՐԱ.

ԲԱԺԱՆԱՐԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օսար երկիրներէ Տարեկան » 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընծիր թուղթի Մեծ տառերով տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց ըղձացողի ծախիւ փոխադրական Դրուշ 30

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19/31 ՄԱՐՏ 1892

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ. ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.

Չէ մոռցած Շնէպըլէի դէպքն, որ քիչ մնաց պատերազմ յառաջ պիտի բերէր Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միջեւ, երբ Պալընժէ պատերազմական նախարար էր։ Պէկֆոռէ կը յանուագրէ փարիզեան թերթի մը թէ այն դէպքին նման բայց նուազ երկիւղալի բան մը պատահած է անցեալ շաբթուն սահմանաց վրայ, Պէկֆոռի մօտ, Քըլմֆռուայի և Լա Շաբէլի միջեւ։ Ֆրանսացի մաքսաւոր մը ձերբակալած էր մաքսանոյշ մը՝ նմանապէս Ֆրանսացի, որ Ֆրանսական հողը կը մտնէր՝ լուցկիի ագռաղին ծրար մ'ունենալով կռնակին վրայ։ (Լուսկին Ֆրանսայի մէջ Ռեժիի ենթակայ է։) Մաքսանոյշն, հուժկու մարդ, յաղթելու վրայ էր մաքսաւորին եւ քիչ մնացած էր ճողոպրելուն, երբ մաքսաւորին աղաղակները լսելով գերման մաքսաւոր մը անոր օգնութեան կուգայ, և երկուքը մէկէն կապելով մաքսանոյշը, կը տանին Լա Շաբէլ։ Հոն Ֆրանսական իշխանութիւնը Չերմապէս ջնորհակալութիւն կը յայտնեն գերման պաշտօնակալին, և կ'առաջարկեն փարիզի կառավարութեան որ վարձատրութիւն մ'ընէ անոր։ Այս փոքրիկ դէպք սահմանայ երկու կողմերը լաւ ապատորութիւն պիտի ընէ։ Փարիզեան թերթ մը կ'ըսէ թէ փոխադարձ այսպիսի օժանդակութիւն մը չատ աւելի նախասիրածար է քան հրացանի հարուածներն որով գերման և Ֆրանսայի սահմանապահք իրարու կը սպառնային Պիզմարքը իշխանի օրով։

ԱՆԳԼԻԱՑԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Երեսփ. Ժողովը մերժած լինելով հանքային բանւորներու համար օրական ութ ժամ աշխատութիւն բաւ համարելու առաջարկն, աշխատաւորք միաքերնին դրեր են որ այն առաջարկութեան հակառակ քուէ տուող երեսփոխաններուն վերընտրութեան քուէ չտան առաջիկայ ընդհանուր ընտրութեանց մէջ։ Այս որոշում կուսակցութեանց փոխադարձ կացութեան վրայ չպիտի ազդէ ղգալապես։ Ի ամեն կուսակցութիւնէ մարդիկ գտնուելացան որք այս առաջարկութեան ի նպաստ կամ ընդդէմ քուէարկեցին։ Ագատական Պ. Լէյ, որ ժողովէն կը խնդրէր օրինք մը հաստատել թէ հանքագործք օրական ութ ժամէ աւելի աշխատելու չհարկադրուին, խոստովանեցաւ թէ Տըրհէմի և Նորթըմպըրլէնտի հանքագործք այսպիսի օրէնսդրութեան մը համաիսատ չեն, թէեւ ուրիշ գաւառներու հանքագործք չատ պիտանի կը համարեն զայն։ Կարգ մը Ագատականներ եւ Ամէրտականները ութ ժամու կանոնին դէմ քուէարկեցին, իսկ միութենական ագատականներ գանուեցան որք ի նպաստ քուէարկեցին։ Գործատորական երեսփոխան Պ. Պըէթ պնդեց թէ խորհրդարանական իշխանութիւնն ատանկ բաներու խառնուելու չէ, և լաւագոյն բանն է թողուլ որ այս ինդրոյ վրայ գործատարք և գործաւորք իրենց մէջ համաձայնին։

Իսկ Պ. Ջեմսըէյչ, միութենական կուսակցութեան նոր պետը, պաշտպանեց Ծրագիրը, չեչտելով սա կէտի վրայ թէ լաւագոյն է ինդիրն օրէնքով որոշել մէկ անգամէն, քան թողուլ որ գործաւորներն հարկադրին այնպիսի զիջումի մը ձեռք բերել գործատէրերէն առանձին միջոցներով։ Ներքին գործոց նախարար Պ. Մ՚Քինա Ծրագրին մերժումը ինդրեց, նկատելով թէ գործնականի մէջ հանքային աշխատութեան տեւողութիւնը միջին հաշուով ինն ժամէն պակաս է այժմ, և հանքագործներն իրենք՝ յօգուտ որոց այսպիսի առաջարկ մը կը լինի, համամիտ չեն, և չատեր կը վախնան թէ իրենց ապրուստը չդեղչուի՝ աշխատութեան այս զեղչման պատճառաւ։ Նախարարն յիշեցուց թէ յառաջ յանձնաժողով մը ժամանակ մ'ի վեր կը քննէ աշխատութեան պայմանները և գործաւորաց կացութիւնն, և խորհուրդ առաւ ժողովոյն որ այն քննութեան ելից սպասէ։ Այս պայմանաց մէջ, ութ ժամու առաջարկը մերժուեցաւ 160ի դէմ 272 քուէով, որ ըսել է 112 ձայնից մեծամասնութեամբ։

Քուէարկութեան այս արդիւնք անձնական յաջողուած մ'է ներքին գործոց նախարարին համար։ Բայց խնդիրը քաղաքական կարեւորութենէ զուրկ է։

ՌՈՒՍԱՑԱՆ ԵԼԵՒՄՈՏՔ

Սովու պատճառաւ Ռուսիոյ ելմուտքան նախարարն Եւրոպիոյ մէջ ունեցած պահեստի ոսկեդրամը մաս առ մաս կը քաշէ կառնու։ Թաշէ իբր չաբաթ առուր Թուով կը ծանուցանէ թէ մարտ 25ին Լոնտոնի առաջնակարգ դրամատուներէն մին մէկ միլիոն 250 հազար անգլ. ոսկւոյ գումար մը ղրկեց Ռուսիա։ Բայց առ այժմ ռուս կառավարութիւնն հրաման չէ տուած ոսկւոյ ուրիշ գումարներ եւս պատրաստի ունենալու և ի մօտոյ իրեն ղրկելու։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՊԱՆՔԱՆ

Երէք, մարտ 26ին, իմացուեցաւ եզբակացութիւնն այն տեղեկագրոյն զոր Պ. Պիւռօ Երեսփ. Ժողովոյ մատուցած է Ֆրանսայի Պանքային իբրեւ պետական Պանքա վայելած արտօնութեանց նորոգման համար։ Ֆրանսայի Պանքային բաժնեթուղթն անմիջապէս 4,110 ֆր.ի, 4,230 ֆր.ե իջնելով 4,120 ֆր.ի։ Փարիզի լրագիրք դիտել կուտան թէ երկար ժամանակէ ի վեր այսչափ յանկարծակի և ծանր անկում մը տեսի չէր ունեցած Ֆրանսայի Պանքային բաժնեթղթոց վրայ։ Պ. Պիւռօյի առաջարկներն տարեկան 140 միլիոն ֆր.ի զոհողութիւն մը կը նշանակեն Պանքային համար։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ Պ. ՌՈՇՖՈՒՒ

Կը յիշուի թէ ընդհանուր դատախազ Պ. Քրնէ՝ ըսի Պոռքէա Ջօր. Պուլանժէի և Պ. Ռոշֆոռի դէմ յանուն Հանրապետութեան դատ վարելով անոնց դատապարտութեան և Ֆրանսայէ հեռանալուն պատճառ եղած էր։ Յօրն անտի Պ. Ռոշֆոռ Ինպրանգիժան լրագրով կը քննադատէր այս յաջողակ դատախազը։ Վերջերս ալ ամբաստանեց թէ Նէօյլիցի վարչապետ Օլիվիէն սպառնալերան գաղը գիտմամբ յետաձգած է՝ յօգուտ ընտրութեան Պ. Տէքսի, նախորդ քաղաքապետին Նէօյլիի, որ միանգամայն մանրբիմ է եղեր մարգասպաններէն մէկուն։ Պ. Ռոշֆոռ անձամբ չներկայացաւ, զի Ֆրանսական հողի վրայ ոտք կոխելուն պէս պիտի ձերբակալուի։ Իրեն փոխանորդից նախկին ոստիկանական վերատեսուչ Պ. Անռըիէօ, որ ինքն եւս պահ մը Պուլանժէութեան համակրած է։ Պ. Ռոշֆոռի դասը պաշտպանելու համար 20ի չափ վկայներ կանչուեցան, որք սակայն փողոցի զրոյցներէ զատ ուրիշ բան մը չկրցան յիշել՝ ապացուցանելու համար թէ ընդհանուր գատախազը գիտմամբ յետաձգած ըլլայ այն գաղը, գիտնալով քաղաքապետին և ոճրագործաց միջեւ մտերմութիւնը։ Պ. Տէքս Պ. Քրնէ տը Պոռվիէռի կոպտէ կանչուելով, վկայութիւն տուաւ թէ երբեք տեսակցած չէ ընդհանուր գատախազին հետ՝ այսպիսի յետաձգման մը համար, և ոճրագործներէն մին ալ երբեք իւր ընտրական գործակալութիւնը չէ վարած։ Ուղղակի ապացոյց մը չկրնալով ի մէջ բերել, Պ. Անտրիէօ Պ. Քրնէ տը Պոռվիէռ համբաւն արատաւորելու ճիգեր ըրաւ, վկայներէն մէկն հարցնելով թէ Պ. տը Պոռվիէռ ժամնակատ անպարկեշտ հրատարակութեան մը չէ՞ը աչխատակցած, բան մը որ չապացուցուեցաւ։ Պ. Պ. տը Պոռվիէռի փաստաբանը խօսք առնելով հեգնեց Պ. Ռոշֆոռի ընթացքն, որ ժողովրդականութիւն շահելու համար ի ձայն փղոց և թմբկի կը հռչակէր թէ ընդհանուր դատախազին դէմ չատ մը բաներ պիտի ապացուցանէ, վկայներ պիտի հանէ, պիտի նշանակէ, մինչ այսպէս առաջի առնելի խայտառակ կ'ըլլայ ինքն իսկ, փղոցի անկապ անյարիր խօսքերէ զատ ոչինչ կարենալով ի մէջ բերել։ Ընդհանուր դատախազի վոխանորդը պախարակեց անհիմն հրատարակութեամբք ընթերցողներ հրապուրելու հետամուտ լրագրոյ ընթացքն։ Եւ թէպէտ Պ. Անտրիէօ քաղաքական ճառ մ'ըրաւ՝ պաշտպանելու համար թէ Պ. Ռոշֆոռ անկեղծ մտօք գրած է այն յօգուտ ընդդէմ Պ. Քրնէ տը Պոռվիէռի, բայց Փարիզցի տանտերկու պարկեշտ քաղաքացիք, որք քախտին բերմամբ կոչուած էին այս դատը մտիկ ընել և իրենց որոշումն հաղորդել, յայտարարեցին թէ ամեն կէտերու վրայ իրաւացի կը գտնեն Պ. Քրնէ տը Պոռվիէռի գանգատն ընդդէմ Պ. Ռոշֆոռի։ Ուստի, Ինպրանգիժան լրագրին տնօրէնն և մատակարար Պ. Տելբիէռ, որ ներկայ էր, երկամեայ բանտարկութեան և 3,000 ֆր. տուգանքի դատապարտեցաւ, իսկ Պ. Ռոշֆոռ ի բացակայութեան դատապարտեցաւ միանգամ բանտարկութեան և 3,000 ֆր. տուգանքի Ինպրանգիժան իւր ծախքով այս գատավճիռը պիտի հրատարակէ ուրիշ լրագրաց մէջ։

ՀՐԼԱՆԱՑԱՆ ԽՆԴԻՐՆ

Ինչպէս կը գուշակուէր, գերման կառավարութիւնն ամենայն հրամանագիր մը հրատարակէց, որով կ'արգիլէ ո՛չ միայն Ռուսիոյ Հրեից Գերմանիա գալ բնակիլն այլ և Գերմանիայէն անցնելով ուրիշ երկիր երթալն։ Այս վերջին տրամադրութիւն թէպէտ միայն չէր անցնիր, բայց իրա կանութիւն է։ Մինչեւ իսկ այն Հրեայք որ ուղղ ճամբով Ամերիկա երթալու համար Գերմանիայէն կ'ուզէին անցնիլ երկաթուղով և ի Համպուրգ կամ ի Պրեմէն նաւ նստիլ՝ պիտի արգիլուին բրուսիական սահմանաց վրայ, և արգէն կը ծանուցուի թէ հրամանին հակառակ կամ անփութութեամբ սահմանապահներն անցնող քանի մը ռուսահպատակ Հրեից վրայ բրուսիայի սահմանապահներ կրակ ըրած են։ Մինչեւ իսկ Եվրէի Գերմանիոյ Հրեայներէն սահմանադիչ վրայ կազմուիլ մասնախումբ երաշխաւորելու համար թէ այս գաղթականք պիտի չհիմնեն Գերմանիոյ մէջ այլ պիտի անցնին երթան, գերման իշխանութիւնք մտիկ պիտի չընեն։ Ջգուշական միջոցներ ձեռք կ'առնուին նաև որ Ռուսիոյ Հրեայք կալիչիոյ (Աւստրիա) ճամբով չմտնեն գերմանական հող։

Այս հրամանագիր մեծ գժուարութիւն պիտի պատճառէ հազարաւոր Հրեից՝ որ Ռուսիոյ ներսերը գերման կառավարութեան այս արգելքը ժողովրդեան ստորին խաւերուն ծանուցանելու միջոցք չկան, և անշուշտ չատեր անդիտութեամբ պիտի դիմեն գերմանական սահմանապահներն, և հոն թէպէտ վերադարձու պիտի լինին ճչմարտութեան, բայց պատսպարան կամ՝ անձնդ չպիտի գտնեն դիւրաւ։ Հրէական նպաստամատոյց մասնախումբք կը հաշուեն թէ այժմ 400 հազարի չափ Հրեայք պատրաստութեան մէջ են Ռուսիայէն գաղթելու համար։ Գերման լրագիրք հաւանական կը կարծեն որ արգելքը ճչդիւ ի գործ դնելու համար գերման իշխանութիւնք զինուորական չղթայ մը քաշեն սահմանագլխոյ երկայնութեամբ, որչափ ալ քաղաքական տեսակէտով անհաճոյ լինի այսպիսի տնօրինութիւն մը։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹ

Օսմանեան արժէտեարց մէջ ընդհանուր հետաքրքրութիւն մը կայ գիտնալու թէ ե՛րբ յաւելում պիտի լինի Օսմ. Պարտուց համար վճարեալ տոկոսին վրայ։ Կը յիշուի թէ ըստ 1881ի կարգադրութեան՝ երբ որոշեալ չափ մը գանձն Հանրային Պարտուց վարչութեան հասոյթէք, փոխանակ 1 %ի, 1¼ %ոց տոկոս պիտի վճարուի, յետոյ 1½ %ի, եւլն։ Թէեւ այս մասին թուական մը չի կրնար որոշուիլ, բայց սակայ որ Հանրա ին Պարտուց վարչութեան հասոյթք այժմ աւելի են այն քանակութենէ որ պահանջուի է Ջորա կարգի Սրժեվզիզդոց և փոխարինութեան տոկոսաց և գլխատոի վճարմանն համար։ ուրեմն վաղ կամ անագան պիտի գայ ժամանակն ուր տոկոսի վրայ յաւելում լինի։ Ինչպէս որ Պանքայէն մը պահեստի գումարին աւելն նայն իւր բաժնեզիզդոց յարգը կ'աւելցնէ, Հանրային Պարտուց Վարչութեան տրամադրութեան ներքեւ եղած հասոյթներէն ամեն բանզվճարուելէ ետեւ ամեն տարի բան մը աւելնան ալ բնականապես կ'աւելցնէ օսմ. սրժեթղթոց արժէքն։ Այս ամեն իրողութեանց բերմանէն է որ վերջերս այնքան չարժանագրուած Օսմ. արժեզիզդոց Եւրոպեան հրապարակոց վրայ։

Մ՚ծէդիօ տէր Ենգոէնէ Մ՚ոթէնէկլ կ'ըսէ այս մասին. «Շահադիտութիւնը ժամանակէ մ'ի վեր կը զբաղի Օսմ. արժեզիզդոցերով, և որ կարեւորագոյն է, կանխիկ վճարումով թուղթ դնողներ կը համակրին օսմ. արժեթղթոց և այժ կատան անոնց։»

Օսմ. արժեթուղթք այսօր այն կացութեան մէջ են որ արտաքին պատճառք միայն կրնան ազդել, իսկ ներքնապես իրենց արժէքք, իրենց տոկոսին համեմատութեամբ, անժխտելի է։ Երբ տոկոսն աւելնայ, օսմ. Քոնսոլիտէի Դ. և Դ. կարգերը 20ական ոսկւոց տեղ 30ական և 40 ական ոսկիներով պիտի կրնան արձանագրուիլ Սակարանաց ցուցակներուն վրայ։

Անվէրապ կը գրուի յիշեալ տեղեկագրական թերթին թէ Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչական Խորհրդոյն փոխ-վոխման լրոյն վրայ օսմ. Քոնսոլիտերը վրայ գրէին։ Այս տարւոյ նախագահ Պ. Վ՚ինսընթ Ֆայլարտ ներկայացուցիչն է ո՛չ միայն անգլիացի այլ և պետ և հոլանտացի արժետեարց Օսմ. Պարտուց։ Պ. Ֆայլարտ պետ մասնախոհն սիրալիր նամակ մը գրելով, յօժարութիւն ցուցած է հնգամեայ նոր չրջանի մը համար եւս պետ արժետեարց պատուիրակ լինելու։

Իսկ ուրբաթ և չաբաթ օրերն օսմ. Քոնսոլիտ վրայ նշանակեալ անկումն հետեւութիւն չէ ունեցած, սուտ զրոյցներու տպատարութեան ներքեւ տեղի ունեցած լինելով։

ՆԱԽԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ Ի ԿԱՀԱՒԻՐ

Այժմ ի Պաքու կը չինուին հսկայական երկու աւազանները նաւթի։ Մին կը չինէ Շիպպէլ և գեսի տակ պիտի գըտնուի։ Ա՛յ ինչ ըսաւ Ալեքսանդր Մեծ։ Ա՛յ ինչ ըսաւ Ալեքսանդր Մեծ։ Ա՛յ ինչ ըսաւ Ալեքսանդր Մեծ։

ԱՄԵՐԻԿԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Ամերիկեան Ներկայացոյն սկզբամբ ընդունեց անգլ. և ամերիկեան կառավարութիւնն ու միջմանալը՝ անխորհուրդ կատարութենէ մը խոսը։

Եւ ասիկա պատճառ մը ունէր։

Տը Մելվիլ որոշած էր, ամեն պարագայի մէջ, անմիջապէս ի գործ դնել երկար առնէն ի վեր յղացուած խորհուրդ մը։ Իր խնդրած բացատրութիւնն ընդունելէն ետքն, ուրիշ նպատակ չունէր եթէ ոչ կարճ կապել այն յանդիմանութիւնները զոր անչուշտ կինը պիտի ուղղէր իրեն, թէեւ ամեն ճիգ պիտի թափէր զայն վազաքելու, ապահովելու համար։

Այս պայմանաց մէջ, ժամանակ չկորսընցուց ապաքինութիւն կեղծելով, սրամտութիւն ձեւացնելով այն մարդուն պէս որ, խիղճը կատարեալապէս հանդարտ զգալով, կը քողքէ։

Ընդհակառակն, մնապարծ և զուարթ կերպարանք մը առնելով։

—Տեսնենք, պլանչ, լաւ, տեսնենք ի՞նչ մեծ վատութեամբ յանցաւոր եղած եմ։

Մանկամարդ կինն ուսերը թոթուեց։

—Ա՛հ, գիտէք, պարոն որ, պատասխանից խորին սրամտութեան չէչտով մը, արգահատանքս կը չարժէք։

—Լաւ, յարեց Տը Մելվիլ, այդ ալ արդէն բան մըն է։

Է

Կ Ի Ն Ը

Իրարու դիմաց նստած էին և իրարու կը նայէին աչք աչքի, երիտասարդը լըսելիք, կինը՝ ցուրտ, հպարտ։

—Պարոն, լաւ այս վերջինը, ձեր ինձ պատճառած վիշտերը, տարաբախտութիւնները և բազմաթիւ նախատինքները թուելու եկած չեմ հոս։ Գիտեմ որ այս բան կարեւորութիւն չունի ձեզ համար։

—Ուրեմն չուտով յայտնեցէք բսելիքնիդ։

Մանկամարդ կինը չարունակեց՝ չէ թէ տատութեամբ, այլ հանդարտ ձայնով և արհամարհոտ հպարտութեամբ մը։

—Եթէ խնդիրն իմ վրաս, իմ անձնական տառապանացս վրայ միայն ըլլար, պարոն, պիտի զգուշանայի խզել այն լռութիւնը զոր կը պահանջէը իմ արժանապատուութիւնս։ Դիւրաւ կրնայ տեսնել թէ կրկին առնէն ի վեր համակերպած եմ ձեր անտարբերութեան, իմ լքմանս։

Տը Մելվիլ անհամբեր շարժում մը ըրաւ։

—Եթէ լինճ նկատմամբ միայն յանցաւոր ըլլայիք, չարայարեց Պլանչ, անցկլոյն պէս միշտ պիտի խոզէի որ օգուտ քաղէք իմ օրինականէն ներողամտութենէս, այն խնամքէն որով կը չանայի ծածկել իմ տառապանքներս և նոյն իսկ իմ նեղութիւններս։

«Հակառակ զաւկիս, ա՛լ չի յարգելով, ա՛լ չը սիրելով ոչեզ, պիտի կրնայի մոռնալ թէ զուք իրերացած եք ձեր հաւատքին մէջ, իւէ զուք անարգած եք կնոջ մը սրտին և հոգւոյն նուիրականութիւնը։

«Եթէ ուզէք, անշուշտ պիտի մոռնայի թէ զուք առ ոտն կոխած եք այն գաղիները որով օրէնքը կը պահպանէ որ ամուսինը, ի չգոյէ սիրոյ, խնդին ու պաշտպանութիւնն ընդհէ իր կնոջ։

«Այո, պարոն, ձեզ նկատմամբ բոլոր պարտականութիւններս խղճմտօրէն կատարած ըլլալուս՝ զօրաւոր, խղճիս հետ հաշտ, Շեպպէվ առնեն, և գեսի տակ պիտի գըտնուի։ Երեք միլիոն քուռ նաւթ պարունակելով։ Այնպէս պիտի չինուի որ նաւթին մէջէն արտաքին նիւթերը շուտով յատակն իջնեն։ Մինչ աւազանը չինել կուտայ Նոպէլ առնեն, և պատերը պինդ թերթերով պիտի չրջապատեն։

ԱՂԶԱՍ-ԼՈՒՌԷՆ

Գերման կառավարութիւնն ետ կեցաւ Ալզաս-Լոռէնի մէջ պաշարման վիճակի հաստատման համար ներկայացուած Ծրագրին քուէարկութենէն պահանջելէ։ Թէեւ այս Ծրագիրը անմիջապէս ի գործ չդրուի ըսուբեր, բայց տեսնելով որ այլ ընդ. պետ մեկնութիւնք կը տարուին, կառավարութիւնը չուզեց պնդել։ Կաթոլիկ կուսակցութեան աւագերութեան համեմատ, որոշուեցաւ վի երբ պատերազմի ծագի, կամ պատերազմի վտանգ, Ալզաս և Լոռէնի բարձրագոյն հրամատարք արտօնութիւն հարկաւոր միջոցները ձեռք առնուլ այս գաւառաց ներքին խաղաղութեան համար, մինչեւ որ կայսրն արտօնէ պաշարման վիճակի հաստատումը քաղաքային օրինաց տեղ զինուորական օրինաց իշխանութեան ենթարկելով նոյն գաւառաց բնակիչները։ Սովորական ծանուցումներէն եաքը, քաղաքային իշխանութիւնք պիտի հպատակին զինուորական իշխանութեանց, որք իրենց ի գործ դնելիք անօրինութեանց համար անձնապէս պատասխանատու պիտի լինին չպիտան կառավարութենէն անվիճապէս համար պիտի տայ Ռայխսթակին և Դաշնակցային Մորքդոյն, ձեռք առնուած միջոցներուն վրայ։

Այս բարեփոխումն ընդունելով, Քաբինէի կոմսի վարչութիւնն իւր հաչտարար տրամադրութիւնները ցուցած եղաւ Ալզաս-Լոռէնի նկատմամբ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԴՈՐՇԵՐ

Պուլկարական Արեւետահանդէսի հունգարական պատուիրակ Տքթ. Հոպատ Սոֆիայէ Փիլիպէ գնաց՝ մաճառական բաժնին կազմակերպութեան համար։ Փիլիպէի Արեւետահանդէսին հեկտրականութեամբ լուսաւորումը վերջնապէս որոշուեցաւ, և Փիլիպպայի Կանց և Ընկ. տունն այս գործն ստանձնեց նուազուրդով։ Ֆրանսայի օգտակարող Պ. Կօտառի հետ բանակցութիւնք յաջող ելք մ'ունեցաւ։ Շաբաթը գէթ երկու Պ. Կօտառ իւր օգտակարիով պիտի բարձրանայ Փիլիպէէն և չրջակայքն օգտին ճամբորդութիւններ պիտի ընէ՝ Արեւետահանդէսն այցելուներուն հետաքրքրութիւնը գոհացնելու համար։ Փիլիպէի ամենէն գեղատեսիլ դիրքերէն միոյն վրայ տասնեակ պանդոկ մը պիտի չինուի 300 այցելու հանգիստ պատսխակելու չափ։ Առաջիկայ սեպտ. ամսուն Արեւետահանդէսը դիտելու համար Փիլիպէ սպասուած օտարազգեաց հանգստեան համար այժմէն միջոցներ կը խորհուին։ Արեւելեան երկաթուղեաց Ընկերութիւնն ալ կայարանէն մինչեւ Արեւետահանդէսի գլխաւոր դուռը Թրամվէյ մը պիտի չինէ՝ քարիւղավառելի։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԳՈՐԾԱՏԱՆ ՊԱՐԻԿԸ

—Լաւ, պատրաստ եմ, բսաւ թեթեւ չէչտով մը, սեւ ատամնայ մը կը գրգռէ ձեր ուղիղը, խնդութենաւ կին մըն էք և ծիծաղելի նախանձ մը կը զգաք։

Ջաչին անցած էր։ Պլանչ նորէն բազուկը վեր վերցուց։ Եւ իր ձեռքով, զոր կը դողացնէր զայրոյթը, յուշնելով դուռը, նորէն գոչեց։

—Դուրս ելէք, պարոն, բայց դո՛ւրս ելէք կ'ըսեմ։

Այս անգամ, ամուսինը հասկցաւ որ ծանր բան մը կար։ Բայց ի՞նչ էր։ Իր կինն ի՞նչ կրնար իմանալ։ Քանի մը վայրկեան, բոլորովին պապանձած մնաց, յետոյ որոշեց խեղճուկրակ խոյս տալ Պլանչի վայրագ նայուածքն ակնարկէն, որ կը չարունակէր մատովը դուռը ցոյց տալ։

Բայց սեմէն անցնելէ առաջ ետին դարձաւ և մտմտալով։

—Պլանչ, բսաւ մեղմիւ, պիտի բացատրէք ինձ։ . . .։

—Այո, բայց ոչ թէ հոս, ընդմիջեց մանկամարդ կինը։

—Ա՛հ, և ինչո՞ւ համար։

—Վասնզի տղայ մը կայ հոս որ կ'ուզեմ որ չատ բաները չգիտնայ և որ պէտք չէ ձեղ ըսելիքներս լսէ։

—Ուրեմն, տիկին, վաղը ձեր հրամանին պատրաստ եմ։

Եւ գահավիժօրէն դուրս ելաւ, աքանչանալով որ խոյս կուտայ բացատրութենէ մը զոր արդէն խնդրած էր ձեւակերպութիւն մը ընելու համար եւեթ։

Բայց Պլանչ անոր հետեւեցաւ։

Սրահէն անցաւ կամաց մը և հագիւ ենթատաղտը խուց մը մտած էր, զոր իր աչխատութեան սենեակը կ'անուանէր և որ ննջասենեկին կիսը կը գտնուէր, և ահա Տիկ։ Մելվիլ նուէէն կը հասնէր հոն։

Վերջապէս, ինքզինքը զսպելու համար այնքան ճիգերէ եաքը, այնքան երկար ատենէ ի վեր ստրկացած կինը, որ լուռ ու մունջ այնքան նախատինքներ կլած էր, դուրս պիտի պոռթկար անէծքներու կոհակներն որք սիրտէն չուրթերը կ'ելնէին։

Տը Մելվիլ կանգնած էր, բարկացայտ ակնարկով։

—Ա՛հ, ա՞ս ինչ է։ . . . գոչեց։

Մանկամարդ կինը ժամանակ չի թողուց չարունակելու։ Ուղղակի անոր երեսը կը նայէր և սաստկանդիման ձայնիւ։

—Վա՛տ, գոչեց։

Յետոյ, իբր թէ այս պարզ բառը, որ դէմքին վրայ խարտանի հարուածէ մը չավի կանծեցուցիչ էր, պարունակած ըլլար բոլոր անօթութից զզացումները, բոլոր զայրոյթին ու բոլոր արհամարհանքն զոր իր ամուսնոյն անուան վարմունքն ազդած էր իրեն, վշաչարշար կինը կրկնեց։

—Վա՛տ, վա՛տ, վա՛տ։

Իր ձայնը սոսկալի չէչտ մը ունէր, աչերնները բոցեր կ'արձակէին։

Եւ սակայն իր սարսուռն չդիտնչքը, ոբուն արիւնն անհետացեր էր, վարանեցաւ արտայայտելու չանթահարիչ ամբաստանութիւնը։

Այս վարանման վայրկեանը ժամանակ տուաւ Պ. Մելվիլի ինքզինքին գալու։

Բայց կը զգար թէ չվիտի կրնայ զարմացում կեղծել, ոչ ալ պաշտպանութիւն մը փորձել, որ կրնար իրեն համար անվնաս պատ ելք ունենալ։

Կասկած կար իր վրայ, գուցէ Պլանչ ամուգութիւն ալ ձեռք բերած էր։ Հետեւապէս, ուրիշ բան չէր մնար իրեն ընել եթէ ոչ չթողուլ որ երկար տեւէ այն տեսարանն որ այնքան բուռն կը կարծուէր։

Պլանչի հոգւոյն ծոին զգացմանց և հըզօր ընաւորութեան երկար տուեն փորձառու եղած ըլլալով, Պ. Մելվիլ ամեն բանէ աւելի կը վախնար այն սովորական վախճանին որով կը վերջանան ամուսնոց միջեւ տեղի ունեցած վէճերը։ այսինքն՝ կնոջ հանդարտութիւնն ու մեղմանալը՝ անխորհուրդ կատարութենէ մը եաքը։

Եւ ասիկա պատճառ մը ունէր։

Տը Մելվիլ որոշած էր, ամեն պարագայի մէջ, անմիջապէս ի գործ դնել երկար առնէն ի վեր յղացուած խորհուրդ մը։ Իր խնդրած բացատրութիւնն ընդունելէն եաքն, ուրիշ նպատակ չունէր եթէ ոչ կարճ կապել այն յանդիմանութիւնները զոր անչուշտ կինը պիտի ուղղէր իրեն, թէեւ ամեն ճիգ պիտի թափէր զայն վազաքելու, ապահովելու համար։

Այս պայմանաց մէջ, ժամանակ չկորսընցուց ապաքինութիւն կեղծելով, սրամտութիւն ձեւացնելով այն մարդուն պէս որ, խիղճը կատարելապէս հանդարտ զգալով, կը քողքէ։

Ընդհակառակն, մնապարծ և զուարթ կերպարանք մը առնելով։

—Տեսնենք, պլանչ, լաւ, տեսնենք ի՞նչ մեծ վատութեամբ յանցաւոր եղած եմ։

Մանկամարդ կինն ուսերը թոթուեց։

—Ա՛հ, գիտէք, պարոն որ, պատասխանից խորին սրամտութեան չէչտով մը, արգահատանքս կը չարժէք։

—Լաւ, յարեց Տը Մելվիլ, այդ ալ արդէն բան մըն է։

Է

Կ Ի Ն Ը

Իրարու դիմաց նստած էին և իրարու կը նայէին աչք աչքի, երիտասարդը լըսելիք, կինը՝ ցուրտ, հպարտ։

—Պարոն, լաւ այս վերջինը, ձեր ինձ պատճառած վիշտերը, տարաբախտութիւնները և բազմաթիւ նախատինքները թուելու եկած չեմ հոս։ Գիտեմ որ այս բան կարեւորութիւն չունի ձեզ համար։

—Ուրեմն չուտով յայտնեցէք բսելիքնիդ։

Մանկամարդ կինը չարունակեց՝ չէ թէ տատութեամբ, այլ հանդարտ ձայնով և արհամարհոտ հպարտութեամբ մը։

—Եթէ խնդիրն իմ վրաս, իմ անձնական տառապանացս վրայ միայն ըլլար, պարոն, պիտի զգուշանայի խզել այն լռութիւնը զոր կը պահանջէը իմ արժանապատուութիւնս։ Դիւրաւ կրնայ տեսնել թէ կրկին առնէն ի վեր համակերպած եմ ձեր անտարբերութեան, իմ լքմանս։

Տը Մելվիլ անհամբեր շարժում մը ըրաւ։

—Եթէ լինճ նկատմամբ միայն յանցաւոր ըլլայիք, չարայարեց Պլանչ, անցկլոյն պէս միշտ պիտի խոզէի որ օգուտ քաղէք իմ օրինականէն ներողամտութենէս, այն խնամքէն որով կը չանայի ծածկել իմ տառապանքներս և նոյն իսկ իմ նեղութիւններս։

«Հակառակ զաւկիս, ա՛լ չի յարգելով, ա՛լ չը սիրելով ոչեզ, պիտի կրնայի մոռնալ թէ զուք իրերացած եք ձեր հաւատքին մէջ, իւէ զուք անարգած եք կնոջ մը սրտին և հոգւոյն նուիրականութիւնը։

«Եթէ ուզէք, անշուշտ պիտի մոռնայի թէ զուք առ ոտն կոխած եք այն գաղիները որով օրէնքը կը պահպանէ որ ամուսինը, ի չգոյէ սիրոյ, խնդին ու պաշտպանութիւնն ընդհէ իր կնոջ։

«Այո, պարոն, ձեզ նկատմամբ բոլոր պարտականութիւններս խղճմտօրէն կատարած ըլլալուս՝ զօրաւոր, խղճիս հետ հաշտ, պիտի կարենայի չէ թէ ձեզ ներել, այլ բոզոք բառնալ ձեզ դէմ։

«Բայց այլ եւս միայն ես չեմ ձեր գարշելի ընթացքին տառապողը։ իմ պաշտպանութեանս տակ գտնուող տղու մը, անմեղ պզտիկ աղջկան մը վրայ յարձակած և ձեր զոհն եք ըրած գուս։»

—Ի՞նչ, բսաւ կասկած, գիտէք. . . .։

—Այո, գիտե՛մ, գիտե՛մ։

—Տեսնենք, ի՞նչ գիտէք։

—Այնն բան։

—Օ՜հ, ամեն բա՞ն։

—Այնն բան, պարոն, ամեն բան, կ'ըսեմ։

—Մնաց որ այդ մանկամարդ աղջկան գլխուն եկածը չատերու ալ կը պատահի։

—Ոչ, ոչ, վասնզի ձեր նման չատ մարդիկ չկան բարեբախտաբար։

Տը Մելվիլ խղդիլը եղերական չէ

ՄՇԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

ՀԱՍՑԵ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԵՒ ՏՊԱՐԱՆԻ

ՊՈՂՈՍ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԳԻՆ 12 ՌՈՒԲԼԻ

ԱՄՍԱԿԱՆ ԳԻՆ 6 ՌՈՒԲԼԻ

ՀԱՍՑԵ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԵՒ ՏՊԱՐԱՆԻ

ՊՈՂՈՍ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԳԻՆ 12 ՌՈՒԲԼԻ

ԱՄՍԱԿԱՆ ԳԻՆ 6 ՌՈՒԲԼԻ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ

Ստամբուլի պատրիարքական աթոռին վրայ նստած ժամանակ Ներսէս Վարժապետեան ունեցաւ հետեւեալ գաղափարները հայրապետական գահին մասին։

Հայրապետական գահը ամենէն բարձր աստիճանն է հոգեւոր կարգերու մէջ։ Ան կը ներկայացնէ ամբողջ ազգին հոգեւոր իշխանութիւնը։ Հայրապետը ազգին հոգեւոր հայրն է, որ կը հոգայ իր զաւակներուն հոգիներուն համար։ Ան կը ներկայացնէ ազգին միութիւնը։ Հայրապետը ազգին միութեան խորհրդանիշն է։ Ան կը ներկայացնէ ազգին ներքին միութիւնը։ Հայրապետը ազգին միութեան խորհրդանիշն է։ Ան կը ներկայացնէ ազգ

ՓՈՍՏԱ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

ԼՈՒՍԱՆ, 24 մայր

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓՈՍՏԱՅԻ ԵՎ ՀԵՌԱԳՐԱՏԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓՈՍՏԱՅԻ ԵՎ ՀԵՌԱԳՐԱՏԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓՈՍՏԱՅԻ ԵՎ ՀԵՌԱԳՐԱՏԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓՈՍՏԱՅԻ ԵՎ ՀԵՌԱԳՐԱՏԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓՈՍՏԱՅԻ ԵՎ ՀԵՌԱԳՐԱՏԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓՈՍՏԱՅԻ ԵՎ ՀԵՌԱԳՐԱՏԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓՈՍՏԱՅԻ ԵՎ ՀԵՌԱԳՐԱՏԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓՈՍՏԱՅԻ ԵՎ ՀԵՌԱԳՐԱՏԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ